

नेपाली साप्ताहिक पत्रिकामा प्रयुक्त सम्पादकीयको भाषिक अध्ययन

८१

शोधार्थी

तेजबहादुर कुँवर

क्याम्पस क्रमाङ्क. : ४१(२०६७/०६८)

दोस्रो वर्षको परीक्षा क्रमाङ्क : २१८००६२ (२०६८)

त्रिवि दर्ता नं. : ९-२-२१४-७११-२००६

नेपाली शिक्षा विषयमा स्नातकोत्तर उपाधिका निमित्त प्रस्तुत शोधपत्र

शोधपत्र पेश गरेको मिति :

वि.सं. २०७३/०८/१०

इ.सं. २५ नोभेम्बर, २०१६

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

शिक्षाशास्त्र सङ्काय

जनता बहुमुखी क्याम्पस

नेपाली शिक्षा विभाग

इटहरी, सुनसरी

शोधपत्र भाइभा भएको मिति :

वि.सं. २०७३/१०/१५

इ.सं. २८ जनवरी, २०१६

स्वयम् घोषणा

म शोधार्थी तेजबहादुर कुँवर यो घोषणा गर्दछु, प्रस्तुत शोधपत्र मेरो मौलिक र प्रयोगात्मक अनुसन्धान हो, शोधपत्रको कुनै अंशसमेत मैले हुबहु नक्कल गरेको होइन । आवश्यकताअनुसार सन्दर्भ र स्रोत खुलाइ पूर्वकार्यको प्रयोग गरिएको छ । यदि कहि-कतैबाट हुबहु नक्कल गरेको प्रमाणित भए त्यसबाट आउने परिणामहरूको समेत सामना गर्नेछु ।

.....

शोधार्थी

तेजबहादुर कुँवर

जनता बहुमुखी क्याम्पस

इटहरी, सुनसरी

जनता बहुमुखी क्याम्पस

इटहरी, सुनसरी

स्थापना : २०४५

(त्रिभुवन विश्वविद्यालय र उ.मा.शि. परिषदबाट सम्बन्धन प्राप्त)

विज्ञान, व्यवस्थापन, मानविकी तथा शिक्षा शास्त्र सङ्काय

प.सं. :

च.नं. :

मिति : २०७३ / /

शोधनिर्देशकको सिफारिस पत्र

त्रिभुवनविश्वविद्यालय शिक्षा शास्त्र सङ्काय जनता बहुमुखी क्याम्पस नेपाली शिक्षा विभाग अन्तर्गत एम.एड. दोस्रो वर्षका छात्र तेजबहादुर कुँवरले नेपाशि ५९८ पाठ्यांशको प्रयोजनार्थ प्रस्तुत नेपाली साप्ताहिक पत्रिकामा प्रयुक्त सम्पादकीयको भाषिक अध्ययन शीर्षकको शोधपत्र मेरो निर्देशनमा तयार पार्नु भएको हो । परिश्रमपूर्वक तयार पारिएको प्रस्तुत शोधपत्र सम्बन्धित तहका लागि उपयुक्त भएकाले आवश्यक मूल्याङ्कनका लागि सिफारिस गर्दछु ।

.....

श्री मदनराज बराल

(शोध निर्देशक/विभागीय प्रमुख)

जनता बहुमुखी क्याम्पस

इटहरी, सुनसरी

नेपाली शिक्षा विभाग

जनता बहुमुखी क्याम्पस

इटहरी, सुनसरी

स्थापना : २०४५

(त्रिभुवन विश्वविद्यालय र उ.मा.शि. परिषदबाट सम्बन्धन प्राप्त)

विज्ञान, व्यवस्थापन, मानविकी तथा शिक्षा शास्त्र सङ्काय

प.सं. :

च.नं. :

मिति : २०७३/ /

स्वीकृति पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय शिक्षा शास्त्र सङ्काय नेपाली भाषा शिक्षा विभाग अर्न्तगत स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षको छात्र तेजबहादुर कुँवरले नेपाशि ५९८ पाठ्यक्रमको प्रयोजनार्थ विभागसमक्ष प्रस्तुत गर्नुभएको नेपाली साप्ताहिक पत्रिकामा प्रयुक्त सम्पादकीयको भाषिक अध्ययन शीर्षक तयार पारिएको शोधपत्र स्नातकोत्तर उपाधिका निमित्त उपयुक्त ठहरिएकाले स्वीकृति प्रदान गरिएको छ ।

शोधपत्र मूल्याङ्कन समिति

नाम थर

हस्ताक्षर :

(बाह्य विशेषज्ञ)

.....

मदनराज बराल

.....

उप-प्राध्यापक

(विभागीय प्रमुख)

तीर्थराज भट्टराई

.....

उप-प्राध्यापक

(सदस्य)

नवीन कुमार शर्मा

.....

उप प्राध्यापक

(सदस्य)

कृतज्ञता ज्ञापन

शोधकार्य आफैँमा जटिल र चुनौतीपूर्ण कार्य हो । यद्यपि यस कार्यका श्रद्धेय गुरुहरू, जनता बहुमुखी क्याम्पस नेपाली शिक्षा विभागमा रहेर अहोरात्र खटिने गुरुहरू, क्याम्पस प्रशासन तथा पुस्तकालयका मित्रहरूको सल्लाह, सुभावाव र निर्देशनबाट सहज भएको हो ।

प्रस्तुत नेपाली साप्ताहिक पत्रिकामा प्रयुक्त सम्पादकीयको भाषिक अध्ययन शीर्षकको शोधकार्य सम्पन्न गर्नका निमित्त शोध निर्देशकको गहन जिम्मेवारी सहजताका साथ बहन गरी रातदिन नभनी आफ्नो अमूल्य समयमा पनि प्रत्यक्ष-परोक्ष रूपमा उचित सल्लाह, सुभावाव अनि मार्गनिर्देश गर्नुहुने श्रद्धेय शोध निर्देशक मदनराज बरालज्यू प्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

प्रत्यक्ष र परोक्ष रूपमा उचित मार्गनिर्देशनका साथ घच्चच्याउँदै निरन्तर अगाडि बढ्न प्रेरणा दिने जनता बहुमुखी क्याम्पस नेपाली विभागका श्रद्धेय गुरुहरूको सल्लाह र सहयोगका लागि हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । साथै प्रस्तुत अध्ययन कार्य सम्पन्न गर्दा आवश्यक पूर्व कार्यको समीक्षा गर्न विभिन्न विद्वानका पुस्तक, लेख रचना तथा विभिन्न कृतिहरू छनोट गर्न सहयोग गर्नुहुने क्याम्पस प्रशासन तथा पुस्तकालयका कर्मचारी ज्यूहरूप्रति नतमस्तक आभार प्रकट गर्दछु र पुराना शोध र शोधार्थीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

अन्त्यमा यस शोधपत्र लेखन तथा टड्कणमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने प्यारो भाइ सुरेस चौलागाईँ (आर.एस. ब्रदर्स बुक्स एण्ड स्टेशनरी, इटहरी- ५, पचरुखी) लाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै समुचित मूल्याङ्कनका लागि यो शोधपत्र नेपाली भाषा शिक्षा विभागको मूल्याङ्कन समिति समक्ष पेस गर्दछु ।

शोधार्थी

तेजबहादुर कुँवर

शोधसार

शोध शीर्षक	नेपाली साप्ताहिक पत्रिकामा प्रयुक्त सम्पादकीयको भाषिक अध्ययन
शोध निर्देशक	मदनराज बराल
शोधार्थी	तेजबहादुर कुँवर
क्याम्पस विभाग	जनता बहुमुखी क्याम्पस, इटहरी, नेपाली भाषा शिक्षा विभाग
शैक्षिक वर्ष	२०६८/०७०
पृष्ठ सङ्ख्या	४५
अध्याय सङ्ख्या	पाँच
समस्या कथन	नेपाली साप्ताहिक पत्रिकाका सम्पादकीयका विषयवस्तु, ढाँचा, शैली र शीर्षक तथा वाक्य र उखान टुक्का
उद्देश्य	नेपाली साप्ताहिक पत्रिकाका सम्पादकीयमा प्रयुक्त विषयवस्तु, ढाँचा, शैली, शीर्षक, वाक्य र उखान टुक्काको मूल्याङ्कन तथा पहिचान
शोधविधि	पुस्तकालयीय अध्ययन विधि
निष्कर्ष	

विषय सूची

अध्याय एक : परिचय

१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ समस्या कथन	४
१.३ अध्ययनको औचित्य र महत्त्व	४
१.४ अध्ययनको उद्देश्य	५
१.५ अध्ययनको परिसीमा	५
१.६ परिभाषिक शब्द	५

अध्याय दुई : पूर्वकार्यको समीक्षा वा धारणात्मक संरचना

२.१ पूर्वकार्यको समीक्षा	७
२.२ पूर्वकार्यको उपयोगिता र कार्यान्वयन	१०
२.३ सैद्धान्तिक संरचना	११

अध्याय तीन : अध्ययनको प्रक्रिया/विधि

३.१ अध्ययनको संरचना	१२
३.२ जनसङ्ख्या र नमुना छनोट	१२
३.३ नमुना छनोट प्रक्रिया	१२
३.४ तथ्याङ्क सङ्कलनका साधन	१२
३.४.१ प्राथमिक तथ्याङ्क सङ्कलन	१३
३.४.२ द्वितीयक तथ्याङ्क सङ्कलन प्रक्रिया	१३
३.५ तथ्याङ्क सङ्कलनका प्रक्रिया	१३
३.६ तथ्याङ्क विश्लेषण र व्याख्या प्रक्रिया	१३

अध्याय चार : नतिजा/परिणाम

४.१ तथ्याङ्कको विवरण	१४
४.२ व्याख्या र विश्लेषण	२४

४.२.१ सम्पादकीयको शीर्षकसम्बन्धी अध्ययन	२५
४.२.२ सम्पादकीयको संरचनासम्बन्धी अध्ययन	२६
४.२.३ सम्पादकीयको विषयवस्तुसम्बन्धी अध्ययन	२७
४.२.४ सम्पादकीयमा प्रयुक्त शैलीको अध्ययन	२९
४.२.५ सम्पादकीयमा प्रयुक्त कालको अध्ययन	३०
४.२.६ सम्पादकीयमा प्रयुक्त पक्षको अध्ययन	३३
४.२.७ सम्पादकीयमा प्रयुक्त करण, अकरणको अध्ययन	३५
४.२.८ सम्पादकीयमा प्रयुक्त उखानको अध्ययन	३७

अध्याय पाँच : उपसंहार

५.१ सारांश	३८
५.२ निष्कर्ष	४१
५.३ उपयोगिता/कार्यान्वयन	४३
५.३.१ नीतिगत तह	४३
५.३.२ कार्यान्वयन तह	४३
५.४ सुझावहरू	४४
५.५ भावी अनुसन्धानका लागि सम्भाव्य शीर्षक	४५
सन्दर्भ सामग्रीहरू	
परिशिष्टहरू	

तालिका सूची

क्रम संख्या	तालिकाको नाम	तालिका सङ्ख्या	पृष्ठ सङ्ख्या
१	सम्पादकीयको शीर्षक	१	१५
२	सम्पादकीयको संरचना	२	१६
३	सम्पादकीयको विषयवस्तु	३	१६
४	सम्पादकीयको शैली	४	१७
५	सम्पादकीयमा प्रयुक्त शीर्षकको समग्र अवस्था	५	१७
६	सम्पादकीयमा प्रयुक्त संरचनाको समग्र अवस्था	६	१८
७	सम्पादकीयमा प्रयुक्त विषयवस्तुको समग्र अवस्था	७	१८
८	सम्पादकीयमा प्रयुक्त शैलीको समग्र अवस्था	८	१९
९	सम्पादकीयमा प्रयुक्त काल	९	१९
१०	सम्पादकीयमा प्रयुक्त काल विवरण प्रतिशतमा	१०	१९
११	सम्पादकीयमा प्रयुक्त पक्षको विवरण	११	२०
१२	सम्पादकीयमा प्रयुक्त पक्ष विवरण प्रतिशतमा	१२	२०
१३	सम्पादकीयमा प्रयुक्त करण अकरण वाक्यको विवरण	१३	२१
१४	सम्पादकीयमा प्रयुक्त करण अकरण वाक्य विवरण प्रतिशतमा	१४	२१
१५	सम्पादकीयको शीर्षकसम्बन्धी अध्ययन	१५	२५
१६	सम्पादकीयको संरचनासम्बन्धी अध्ययन	१६	२७
१७	सम्पादकीयको विषयवस्तुसम्बन्धी अध्ययन	१७	२८
१८	सम्पादकीयमा प्रयुक्त शैलीको अध्ययन	१८	३०
१९	सम्पादकीयमा प्रयुक्त कालको अध्ययन	१९	३२
२०	सम्पादकीयमा प्रयुक्त पक्षको अध्ययन	२०	३३
२१	सम्पादकीयमा प्रयुक्त करण अकरणको अध्ययन	२१	३५

स्तम्भचित्र सूची

क्रम संख्या	स्तम्भचित्रको नाम	स्तम्भचित्र सङ्ख्या	पृष्ठ सङ्ख्या
१	सम्पादकीयमा प्रयुक्त काल विवरण प्रतिशतमा	१	२२
२	सम्पादकीयमा प्रयुक्त पक्ष विवरण प्रतिशतमा	२	२२
३	सम्पादकीयमा प्रयुक्त करण अकरण वाक्य विवरण प्रतिशतमा	३	२२

वृत्तचित्र सूची

क्रम संख्या	वृत्तचित्रको नाम	वृत्तचित्र सङ्ख्या	पृष्ठ सङ्ख्या
१	सम्पादकीयमा प्रयुक्त पक्षको विवरण प्रतिशतमा	१	२३
२	सम्पादकीयमा प्रयुक्त करण अकरण वाक्यको विवरण प्रतिशतमा	२	२४

सङ्क्षिप्त रूप सूची

सङ्क्षिप्त रूप	पूर्ण रूप
अप्र	अप्रकाशित
क्रसं	क्रम सङ्ख्या
कोस	कोसी सम्मान
खप्र	खबर प्रवाह
पृसं	पृष्ठ सङ्ख्या
विसं	विक्रम सम्वत्
इसं	इस्वी सम्वत्
त्रिवि	त्रिभुवन विश्वविद्यालय

चिन्ह सूची

	पूर्ण विराम
;	अर्ध विराम
?	प्रश्नवाचक
!	उद्गारबोधक
,	अल्पविराम
-	योजक
:	निर्देशक
“ ”	उद्रणचिन्ह